

Kraj podporuje záchranu zchátralé továrny na lustry Elias Palme

17. 03. 2016 13:27

Propadlé části střechy i stropy, rozbitá a viklající se okna, oloupané omítky a bohatě se rozrůstající náletové dřeviny trčící nejen ze spárů, ale i vyčnívající z děr v zemi nebo rostoucí v patrech. Přesně tak vypadá v současné době areál bývalé továrny na lustry Elias Palme v Kamenickém Šenově. I proto, že hrozí zřícením, se dostal na seznam kriticky ohrožených kulturních památek. V Libereckém kraji jich je v podobném stavu sedmnáct.

„O stav nejvíce ohrožených památek se zajímal při své poslední návštěvě v Libereckém kraji i prezident republiky Miloš Zeman. Zájem podpořit jejich záchranu má i kraj. Památky ale nejsou v jeho majetku, proto o nich hovoříme s vlastníky, nejčastěji obcemi nebo soukromými majiteli a společně hledáme možnosti jejich záchrany,“ vysvětlil hejtman Libereckého kraje Martin Půta.

Přímo u zchátralé památky, bývalé továrny na lustry Elias Palme v Kamenickém Šenově se před pár dny sešel s jejím majitelem, který má s domem velké plány. Především mu jde o záchranu části areálu, zejména hlavní budovy a huti se slévárnou stojící na jihozápadním okraji areálu. „Ostatní části Eliášky zřejmě už zachránit nepůjdou a nejbezpečnější bude je zbourat. Vznikl by tam volný prostor mezi dvěma objekty, který se může přeměnit třeba v park,“ poodhalil část ze svých plánů majitel areálu Roman Procházka. V bývalé továrně na výrobu lustrů by rád vytvořil centrum opět zaměřené na sklářství, které k oblasti kamenického Šenova neodmyslitelně patří. Zejména ale chce, aby objekt sloužil veřejnosti, například zčásti jako muzeum, společenský prostor nebo místo k oddávání. Na podporu znovuzrození bývalého továrny Elias Palme v únoru vznikl spolek Eliáška, což umožní např. dosáhnout na nějaké dotace.

V první řadě chce majitel udělat statické zajištění objektů a provizorně zakrýt děravou střechu, aby dovnitř domu přestalo zatékat. „Liberecký kraj pomůže v počátcích sdružení i majiteli s hledáním možnosti financování záchranných prací. Například s výběrem vhodných dotačních titulů, administrativou a dalším. Každopádně jsme záchrane památky nakloněni a podporujeme ji,“ doplnil Martin Půta.

Hejtman se také chce sejit se studentkou Terezou Šváchovou, která zpracovala téma chátrající kamenicko-šenovské továrny Elias Palme ve své diplomové práci. „Rád bych si vyslechl její poznatky a také nápady na případné využití prostor, které do své práce zahrnuje,“ vysvětlil hejtman.

Secesní stavba továrny na lustry Elias Palme vznikla v roce 1905 podle plánů místního stavitele Adolfa Richtera. Je jednou z kriticky ohrožených památek, které figurují na seznamu vytvořeném Národním památkovým ústavem. V Libereckém kraji mezi ně patří dále například kostel Navštívení Panny Marie v Horním Vítkově z roku 1671, dřevěný most v Bystré nad Jizerou, jehož jádro pochází z 80. let 19. století, vzorkovna malířny okenních skel v Okrouhlé z roku 1893 a další.